

ТАҚРИЗ

ба автореферати Салимиён Озар Саидзод дар мавзӯи «Мафҳуми «ғам» ва омилҳои ғамбарангез дар маснавиёти Мирзо Абдулқодири Бедил» барои дарёфти дараҷаи илмии номзоди илмҳои филологӣ, аз рӯи ихтисоси 10.01.01 - Адабиёти тоҷик

Осори Мирзо Абдулқодири Бедил баҳри нопайдоканорест, ки давоми солиёни зиёд ғаввосони хушманд баҳри ба даст овардани гавҳари маънӣ ба қаъри он ғутта зада, ҳар бор бо марворидҳои нодир аз он берун омадаанд. Дар заминаи бозёфти онҳо мешавад бо итминони комил чунин иддаоро ба забон овард, ки дар баҳри амиқи осори ӯ ҳама навъҳои марворид ёфт мегарданд ва онҳо дар дурахшониву гаронбаҳой аз соири ҳамчинсонии худ на ин ки камтаранд, балки афзалият низ доранд.

Диссертатсияи Салимиён Озар Саидзод бо унвони «Мафҳуми «ғам» ва омилҳои ғамбарангез дар маснавиёти Мирзо Абдулқодири Бедил» дар адабиётшиносии тоҷик аз мавзӯоти дастнохӯрда ба ҳисоб рафта барои онҳое, ки минбаъд ба равоншинохтии адабӣ дар шеър даст мезананд, ба гунаи як манбаи илмии боэътимод метавонад хидмат намояд. Асарҳое, ки дар қисмати пешинаи таҳқиқ аз пажӯҳишгарони форсизабон, ҳавзаҳои илмии Русия ва Аврупо оварда шудаанд, ба он далолат мекунанд, ки диссертант зимни таълифоти илмии худ манбаҳои зиёди зарурии таҳқиқро дар ихтиёр доштааст. Шоёни таъкид аст, ки Салимиён Озар Саидзод дар пажӯҳиши худ истиқлоли андешаро нигоҳ дошта, бо нигоҳи тоза вориди пажӯҳиши мавзӯ дар маснавиёти Бедил гардидааст.

Диссертант дар таҳқиқоти мавзӯ нахуст мафҳуми «ғам»-ро аз лиҳози илмӣ таъриф намуда, сипас вобаста ба хусусиёташ онро ба навъҳо тақсим намуда, дар идома барои ҳар як навъи он дар маснавиёти Бедил ба ҷустуҷӯ пардохта, дар мисоли ҳикоеҳои овардааш ҳузури онҳоро собит месозад.

Дар диссертатсия тахлили киёсӣ мақоми хос дошта, муҳаккиқ кӯшиш намудааст, ки миёни фармудаҳои Бедил ва дигар файласуфону орифон дар воқуниш ба "ғам" нуктаи назари умумиро пайдо кунад. Чунин равиши тахлил муҳтавои диссертатсияро аз якнавохтӣ ва ҳукмҳои якҷониба берун оварда, ғановати илмии онро пурбор гардонисдааст.

Аз вижагиҳои диссертатсия метавон ба забони иншои он ишорат кард, ки равои ва дар айни замон устувору илмист. Ибороти муғлақ ва калимоти муҳтоҷи шарҳ, ки дар баъзе аз таълифоти бедилпажӯҳон ба назар мерасанд, дар диссертатсия дида намешавад.

Диссертатсия бо истисноии муқаддима ва китобнома се боб ва хулосаро дарбар мегирад. Дар ҳар боб мавзӯи пешгузошта дар асоси мантиқи мустаҳками илмӣ оғоз ёфта, дар анҷом бо ҳамин муҳассанот хулоса мешавад. Хулосаи диссертатсия низ комилан илмӣ ва ҷавобгӯи меъёр буда, дар он аз масоили таҳқиқшаванда дар 15 банд натиҷагирӣ мешавад.

Он чи диссертант дар диссертатсияи худ дар мавриди дастабандии илмии мафҳуми «ғам» ба мисли ғамҳои *равову нораво*, *гӯрезпазир* *гӯрезнопазир*, *носталжӣ* ва навъҳои он: *ғами гӯрбати айни*, *ғами гӯрбати зеҳнӣ* ва амсоли инҳо меорад, аз назари инҷониб комилан мафҳумҳои нав дар адабиётшиносии тоҷик ба шумор мераванд. Пайдо кардани омилҳои ғамбарангез ва натиҷагирӣ аз онҳо дар мисоли ҳикоёти Мирзо Абдулқодири Бедил низ аз навғониҳои кори диссертант ба ҳисоб меравад.

Дарёфти мавзӯи таҳқиқ ва дар заминаи он пайдо кардани ҳикоёти муносиб аз маснавиҳои Абулмаонӣ, дарёфти риштаи пайванд миёни мавзӯъ ва мисолҳои овардашуда аз осори Бедил аз он шаҳодат медиҳад, ки диссертант заковат ва ҷасорати илмиро соҳиб аст.

Диссертатсия ҷанбаи илмӣ-назариявӣ дошта, дар сурати ба шакли монография ё асари алоҳида ба таъъ расиданаш метавонад аз ҷониби донишҷӯёну адабпажӯҳон ҳамчун манбаъ мавриди истифода қарор бигирад.

Дар баробари он чӣ оварда шуд, ба назар гирифтани чанд тавсияро лозим медонем:

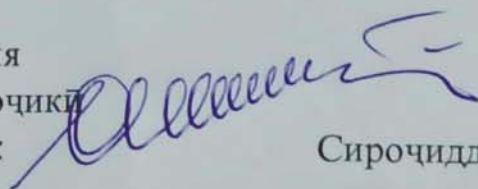
1. Шарҳи муфассалтари абёти овардашуда аз маснавиёти Бедил, ки диссертант аз онҳо истифода кардааст. Дар баъзе мавридҳо пораҳои абёт бо як-ду ҷумла шарҳ ёфтаанд. Бо чунин ҳолатҳо дар саҳифаҳои 78, 80 ва 126 дучор шудан мумкин аст.

2. Фаслҳои охири боби III ҳамагӣ чанд саҳифаро дарбар мегиранд. Шояд норасоии мавод дар маснавиҳои мавриди таҳқиқ боиси чунин афшурдагӯӣ гашта бошад, ба ҳар ҳол шарҳи бештари мавзӯ дар ин фаслҳо аз ғоида ҳолӣ нест.

Тавсияҳои овардашуда барои афзудани қимати илмии диссертатсия оварда шуданд, вале ба маънои он нестанд, ки бе ислоҳи онҳо кори илмии диссертант анҷомёфта нест.

Диссертатсияи номзидии Салимиён Озар дар мавзӯи «Мафҳуми «ғам» ва омилҳои ғамбарангез дар маснавиёти Мирзо Абдулқодирӣ Бедил» кори анҷомёфтаи илмӣ буда, ба талаботи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон комилан мувофиқ аст ва муаллифи он сазовори дарёфти дараҷаи илмии номзиди илмҳои филологӣ аз рӯи ихтисоси 10.01.01 – Адабиёти тоҷик мебошад.

Доктори илмҳои филологӣ,
профессори кафедраи назария
ва адабиёти навини форсӣ-тоҷикӣ
факултети филологияи ДМТ:

Сирочиддини Эмомалӣ

Имзои Сирочиддини Эмомалӣро
тасдиқ менамоям.

Сардори раёсати кадрҳо ва
корҳои махсуси ДМТ:

Тавқиев Э. Ш.

Суроға: 734025, Ҷумҳурии Тоҷикистон,
ш. Душанбе, х. Рӯдакӣ, 17.

E.mail: sirojiiddin1975@mail.ru

Тел: (+992) 907.65.38.38